

Лело Тшівхасе, Крісто Альфонсо Бішоф

## Розроблення моделі для вимірювання та управління впровадженням зелених ініціатив у Південноафриканських університетах

Південноафриканські університети відчують підвищений тиск щодо дотримання та впровадження екологічних практик. Зокрема, державні університети мають підвищувати ефективність екологічного менеджменту та екологічну обізнаність. Однак оцінювання реалізації зелених ініціатив у сфері вищої освіти вимагає часу й зусиль. Немає південноафриканських моделей для державних університетів, а міжнародні моделі не є застосовними. Отож, це дослідження спрямоване на розроблення та емпіричну перевірку моделі через вивчення наявних теорій та моделей та виявлення потенційних чинників для вищої освіти. Ґрунтуючись на 31 екологічному дослідженні, було визначено десять вихідних чинників, зрештою обмеживши їхнє число до п'яти. Остаточні обрані чинниками є вартість екологічно чистих продуктів, обізнаність, навчання та освіта, ставлення та прихильність топменеджменту, комітет підзвітності з питань сталого розвитку та цифрова трансформація. У цьому якісному дослідженні використана анкета із п'ятибальною шкалою Лайкерта; до вибірки увійшли 149 представників керівництва університетів. З допомогою моделювання структурних рівнянь були виокремлені три з початкових п'яти чинників у моделі: вартість екологічно чистих продуктів, ставлення та прихильність топменеджменту, а також цифрова трансформація. Однак знання про довкілля ( $SRW = 0,76$ ) також має вирішальне значення. Десять теоретичних критеріїв вимірювання були визнані дійсними для аналізу впровадження зелених ініціатив. Модель має хороші показники придатності ( $CMin/DF = 4,07$ ,  $CFI = 0,944$ ,  $GFI = 0,909$ ), всупереч тому, що  $RMSEA$  перевищує 0,10. Розроблена концептуальна модель може бути використана для оцінювання впровадження зелених ініціатив південноафриканськими державними університетами.

**Ключові слова:** зелені ініціативи, впровадження, чинники, модель, оцінювання, університети, довкілля, освіта, керівництво

**Класифікація JEL:** Q56, R11, I23



Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.